

Rozporządzenie UE w sprawie produktów związanych z wylesianiem i degradacją lasów

Kluczowe obowiązki państw członkowskich UE

Zastrzeżenie prawne:

Żaden element niniejszego dokumentu nie stanowi porady prawnej; żadnego postanowienia tego dokumentu nie należy traktować jako wiążącej wykładni prawa w jakimkolwiek konkretnym aspekcie lub w jakimkolwiek konkretnym przypadku. Treść niniejszego dokumentu jest przeznaczona wyłącznie do ogólnych celów informacyjnych. Nie należy podejmować działań opierając się jedynie na tym dokumencie. ClientEarth stara się zapewnić prawidłowość przekazywanych informacji; nie udziela się jednak żadnej gwarancji, wyraźnej lub dorozumianej co do ich prawidłowości; ClientEarth nie przyjmuje też żadnej odpowiedzialności za jakiegokolwiek decyzje podjęte w oparciu o ten dokument.

Spis treści

1	Kluczowe wnioski	2
2	Kontekst	2
3	Państwa członkowskie UE muszą wyznaczyć jeden lub więcej właściwych organów w ciągu sześciu miesięcy	3
3.1	Właściwe organy muszą mieć „odpowiednie uprawnienia”	4
3.2	Właściwe organy muszą posiadać „funkcjonalną niezależność”	5
3.3	Właściwe organy muszą mieć „odpowiednie zasoby”	10
4	Obowiązki państw członkowskich, których należy dopełnić w ciągu 18 miesięcy	12
4.1	Państwa członkowskie muszą ustanowić krajowe przepisy dotyczące kar	12
4.2	Kary muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające	12
4.3	Państwa członkowskie muszą podjąć „wszystkie niezbędne kroki”, aby wdrożyć swoje krajowe przepisy w zakresie kar	14
4.4	Zdolność do podejmowania „środków tymczasowych”	15
4.5	Upoważnienie organów celnych do kontroli przesyłek danych produktów i wstrzymania ich wydania	16
4.6	Zagwarantowanie, że krajowe przepisy zapewniają dostęp do procedur administracyjnych lub sądowych	17
4.7	Ustanowienie rocznego planu kontroli zgodności	17
5	Uprawnienia do odzyskania kosztów stosowania prawa	17
6	Dodatkowe nowe obowiązki państw członkowskich - najbardziej istotne po 18 miesiącach	17

1 Kluczowe wnioski

- a) Nowe Rozporządzenie UE w sprawie produktów związanych z wylesianiem i degradacją lasów zostało formalnie przyjęte przez Parlament Europejski i Radę Europejską i wkrótce wejdzie w życie.
- b) Po wejściu w życie nałoży ono na państwa członkowskie szereg obowiązków dotyczących jego wdrażania i egzekwowania na poziomie krajowym; będą one znacząco większe niż porównywalne wymogi w ramach istniejącego Rozporządzenia UE ustanawiającego obowiązki podmiotów wprowadzających do obrotu drewno i produkty z drewna.
- c) Wszystkie państwa członkowskie muszą podjąć – mniej lub bardziej zaawansowaną – reformę prawa i administracji publicznej, w tym albo usprawnić istniejące organy państwowe poprzez przekazanie im dodatkowych zasobów, kompetencji oraz zwiększenie ich niezależności, albo ustanowić nowe organy państwowe, które spełnią wymogi Rozporządzenia. Działania te należy zrealizować **w ciągu sześciu miesięcy** od wejścia w życie Rozporządzenia.
- d) Państwa członkowskie prawdopodobnie będą musiały również zaktualizować zasady w zakresie kontroli przestrzegania nowego Rozporządzenia oraz kar za naruszenia odnośnych przepisów, a także współpracy z właściwymi organami i organami celnymi w innych państwach członkowskich oraz z Komisją Europejską. Działania te należy przeprowadzić **w ciągu 18 miesięcy** od daty wejścia Rozporządzenia w życie (kiedy zaczną obowiązywać postanowienia dotyczące podmiotów i podmiotów handlowych).
- e) Państwa członkowskie powinny również przygotować się na dodatkowe obowiązki wynikające z Rozporządzenia w zakresie jego wdrożenia i egzekwowania, które będą istotne od momentu, w którym zaczną obowiązywać postanowienia dotyczące podmiotów i podmiotów handlowych, włącznie z wymogami dotyczącymi wymiany informacji, monitoringu i sprawozdawczości.

2 Kontekst

W dniu 19 kwietnia i 16 maja 2023 r. odpowiednio Parlament Europejski i Rada Europejska przyjęły ostateczny tekst nowego [Rozporządzenia w sprawie udostępniania na rynku unijnym i wywozu z Unii niektórych towarów i produktów związanych z wylesianiem i degradacją lasów](#) („**Rozporządzenie**”). Ostateczna wersja oficjalna zostanie wkrótce opublikowana w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej. Wejdzie ona w życie 20 dni później.

Nowe Rozporządzenie stanowi skok naprzód w pracach UE mających na celu zapewnienie, że produkty konsumowane w UE, niezależnie od miejsca ich produkcji, nie przyczyniają się do globalnego wylesiania lub degradacji lasów. Nowe przepisy stanowią poważną ewolucję istniejących zasad UE w zakresie handlu nielegalnym drewnem – Rozporządzenia UE ustanawiającego obowiązki podmiotów wprowadzających do obrotu drewno i produkty z drewna („**EUTR**”), i będą wymagały równie poważnej ewolucji właściwych organów państw członkowskich, aby zapewnić ich przestrzeganie i wykonywanie.

Obowiązki państw członkowskich w powyższym zakresie staną się wiążące od dnia wejścia Rozporządzenia w życie i mogą wymagać od niektórych państw członkowskich niezwłocznych działań w celu wdrożenia odpowiednich ram wykonawczych. Najważniejszym obowiązkiem jest wyznaczenie jednego lub więcej organów publicznych, zwanych „właściwymi organami”, dedykowanych stosowaniu Rozporządzenia. Państwa członkowskie będą musiały zagwarantować, że ich krajowe prawo zapewni tym organom odpowiednie uprawnienia, zasoby i funkcjonalną niezależność. Państwa członkowskie muszą też ustanowić krajowe

zasady w sprawie kar za nieprzestrzeganie przepisów i zapewnić, że system ich stosowania sprzyja współpracy międzyinstytucjonalnej.

Rozporządzenie obejmuje również szereg krytycznych usprawnień strukturalnych mających na celu ułatwienie jednolitego wdrażania i stosowania Rozporządzenia w całej UE, co będzie wymagało od państw członkowskich koordynacji działań nie tylko na ich terytorium, ale i w całej UE.

Niniejsze opracowanie stanowi omówienie nowych zasad i próbę wyjaśnienia obowiązków państw członkowskich w pierwszych 18 miesiącach od rozpoczęcia obowiązywania Rozporządzenia oraz wsparcia organów krajowych w procesie odpowiedniego przygotowania ich na jego wdrożenie i stosowanie.

3 Państwa członkowskie UE muszą wyznaczyć jeden lub więcej właściwych organów w ciągu sześciu miesięcy

Zgodnie z art. 14, państwa członkowskie „wyznaczają właściwy organ lub właściwe organy odpowiedzialne za realizację obowiązków wynikających z [Rozporządzenia]”. Państwa członkowskie muszą powiadomić Komisję o swoich wyznaczonych właściwych organach w ciągu sześciu miesięcy od wejścia Rozporządzenia w życie.

Podobnie jak w przypadku EUTR, państwa członkowskie muszą również powiadomić Komisję o wszelkich zmianach w ich wyznaczonych właściwych organach, a Komisja opublikuje listę tych organów na swojej stronie internetowej (art. 14 ust. 2 i ust. 3).

Jednak w odróżnieniu od EUTR, art. 14 ust. 4 nowego Rozporządzenia określa dodatkowe kryteria w tym zakresie, a państwa członkowskie muszą zapewnić, aby organy te „miały odpowiednie uprawnienia, były funkcjonalnie niezależne i miały zasoby do wypełnienia swoich obowiązków określonych w [Rozdziale 3]” Rozporządzenia (wyszczególniającym obowiązki właściwych organów).

Obowiązki państw członkowskich polegające na zapewnieniu, że ich właściwe organy otrzymają odpowiednie uprawnienia, niezależność funkcjonalną i zasoby, które są wzajemnie ze sobą powiązane i kompatybilne (np. warunki dotyczące zasobów lub uprawnień mogą naruszyć niezależność funkcjonalną) oraz nieodzowne do zapewnienia, że właściwe organy są w stanie wypełnić i wypełnią swoje wymogi w ramach Rozporządzenia. Każdy z wymogów został przedstawiony poniżej.

Co ważne dla państw członkowskich, zanim będą one mogły wyznaczyć właściwy organ na mocy art. 14, muszą one zapewnić, że organ ten posiada uprawnienia, zasoby i niezależność wymagane do wdrożenia i stosowania Rozporządzenia. Prawdopodobnie będzie to wymagało reformy regulacyjnej w większości państw członkowskich (np. zmiany przepisów w celu zapewnienia jednemu lub więcej z istniejących organów publicznych odpowiednich uprawnień, zasobów i niezależności w celu spełnienia roli „właściwego organu” lub przyjęcia nowych przepisów w celu ustanowienia nowego organu do wypełnienia tej roli), co – biorąc pod uwagę wyznaczony termin sześciu miesięcy – może okazać się trudne. Państwa członkowskie powinny w związku z tym zacząć przygotowywać się do realizacji tego obowiązku przy najbliższej możliwej okazji.

3.1 Właściwe organy muszą mieć „odpowiednie uprawnienia”

Państwa członkowskie muszą zapewnić, że ich właściwe organy posiadają „odpowiednie uprawnienia” w celu realizowania swoich obowiązków w ramach Rozporządzenia.

Mimo, że „odpowiednie uprawnienia” nie zostały formalnie zdefiniowane w orzecznictwie UE, do wyjaśnienia tego pojęcia pomocne okazuje się orzecznictwo dotyczące wymogów państw członkowskich w zakresie

implementacji prawa wtórnego.¹ W tym kontekście wymóg, zgodnie z którym organy wdrażające prawo UE powinny mieć „odpowiednie uprawnienia” należy interpretować jako nałożenie na państwa członkowskie stałego obowiązku zapewnienia, że ich właściwe organy posiadają uprawnienia, aby w pełni i aktywnie wdrażać Rozporządzenie.

Taki obowiązek sugeruje, że właściwe organy powinny zostać wyposażone w odpowiednie uprawnienia dochodzeniowe i wykonawcze dla skutecznego stosowania Rozporządzenia w teorii i praktyce, jak również pewną swobodę instytucjonalną, które zapewnią im „funkcjonalną niezależność” w zakresie wykonywania swoich zadań.

Powyższe oznacza, że obowiązek państw członkowskich polegający na wyposażeniu swoich właściwych organów w „odpowiednie uprawnienia” powinien polegać na nadaniu im następujących uprawnień:

- a) do wykonywania funkcji wyraźnie opisanych w Rozdziale 3 Rozporządzenia, a mianowicie do:
  - i.) przeprowadzania kontroli zgodności u podmiotów i podmiotów handlowych, szczególnie bez uprzedniego ostrzeżenia (art. 16-19);
  - ii.) podejmowania „natychmiastowych środków tymczasowych”, włącznie z konfiskatą produktów naruszających Rozporządzenie lub zawieszeniem wprowadzania ich do obrotu lub eksportu z rynku UE (art. 23);
  - iii.) współpracy z właściwymi organami i organami celnymi innych państw członkowskich i Komisją (art. 21 i 27);
  - iv.) wymagania od podmiotów i podmiotów handlowych podjęcia działań naprawczych w przypadkach braku zgodności z Rozporządzeniem (art. 24);
  - v.) przeprowadzania kontroli na granicy celnej i koordynowania działań z organami celnymi (art. 26); i
  - vi.) podejmowania działań w odpowiedzi na uzasadnione zastrzeżenia (art. 31);
- b) do podejmowania działań wymaganych w sposób dorozumiany do realizowania tych funkcji, np. odpowiednich uprawnień kontrolnych (wkroczenia do kontrolowanego przedsiębiorstwa oraz jego przeszukania), konfiskaty podejrzanych produktów, a także uprawnień do nakazania ujawnienia odpowiednich dokumentów w celu przeprowadzania kontroli, odpowiednio do art. 18 i 19; i
- c) niezbędnych do zapewnienia, że funkcje te można realizować niezależnie (jak opisano w części 3.2 poniżej).

---

¹ Zob. np. orzeczenie sądu z 14 grudnia 1971 r. w sprawie *Politi s.a.s. v Ministerstwo Finansów Republiki Włoskiej*, Sprawa 43-71, ECLI:EU:C:1971:122, orzeczenie sądu z 5 lutego 1963 r. w sprawie *NV Algemene Transport- en Expeditie Onderneming van Gend & Loos v Holenderska Administracja Podatkowa*, Sprawa 26-62, ECLI:EU:C:1963:1, orzeczenie sądu z 4 grudnia 1974 r. w sprawie *Yvonne van Duyn v MSW*, Sprawa 41-74, ECLI:EU:C:1974:133, orzeczenie sądu z 8 lipca 1987 r., w sprawie *Komisja Wspólnot Europejskich v Republika Włoska*, Sprawa 262/85, ECLI:EU:C:1987:340, i orzeczenie sądu z 11 lipca 2002 r. w sprawie *Marks & Spencer plc v Commissioners of Customs & Excise*, Sprawa C-62/00, ECLI:EU:C:2002:435. Zob. również *Opinia rzecznika generalnego Geelhoeda z 26 kwietnia 2005 r. w Komisja Wspólnot Europejskich v Irlandia*, Sprawa C-494/01, ECLI:EU:C:2004:546, w szczególności ustęp 26 i 27.

3.2 Organy właściwe muszą posiadać „funkcjonalną niezależność”

Właściwe organy muszą posiadać „niezależność funkcjonalną” realizując swoje obowiązki na mocy Rozporządzenia. W praktyce oznacza to, że ramy regulacyjne w każdym państwie członkowskim muszą nie tylko stanowić, że właściwe organy posiadają formalną i faktyczną niezależność przy realizowaniu swoich funkcji, ale również że ich struktura, uprawnienia i dostęp do zasobów nie narusza bezpośrednio lub pośrednio ich niezależności. W tym zakresie należy wprowadzić odpowiednie zabezpieczenia strukturalne, aby zapewnić, że żaden nadzór czy kontrola ze strony rządu (np. w odniesieniu do procedur decyzyjnych tego organu, jego budżetu, personelu, zasobów lub zarządzania) nie narusza jego niezależności funkcjonalnej.

„Niezależność funkcjonalna” jest powszechnym i niezbędnym wymogiem dla krajowych organów odpowiedzialnych za wdrażanie i/lub wykonywanie prawodawstwa UE² – ale co tak naprawdę oznacza to pojęcie?

Na szczęście Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej („**TSUE**”) dysponuje pomocnym orzecznictwem wyjaśniającym znaczenie „niezależności funkcjonalnej” i jej praktycznych konsekwencji.

Wolność od bezpośrednich lub pośrednich wpływów zewnętrznych

Wielokrotnie TSUE wyraźnie potwierdził, że „niezależność instytucjonalna” zasadniczo oznacza, że:

krajowy organ regulacyjny musi wykonywać swoje zadania regulacyjne w sposób wolny od jakichkolwiek wpływów zewnętrznych.

(orzeczenie z 11 czerwca 2020 r. w sprawie Prezydent Slovenskej republiky³, pkt 33, podkreślenie dodano).

---

² Zob. np. art. 26 ust. 1 Europejskiego rozporządzenia w zakresie zarządzania danymi (Rozporządzenie (UE) 2022/868), który wymaga, aby wyznaczone krajowe organy właściwe były „prawnie odrębne i funkcjonalnie niezależne od wszelkich dostawców usług pośrednictwa danych lub uznanych organizacji altruizmu danych”; art. 57 ust. 4 Dyrektywy w sprawie wspólnych zasad wewnętrznego rynku elektryczności (Dyrektywa (UE) 2019/944), który wymaga, aby wyznaczone krajowe organy regulacyjne były „prawnie odrębne i funkcjonalnie niezależne od innych podmiotów publicznych lub prywatnych”, podczas przeprowadzania zadań regulacyjnych nałożonych na nie przez tę Dyrektywę i powiązane prawodawstwo; art. 39 ust. 4 Dyrektywy w sprawie wspólnych zasad dla rynku wewnętrznego w zakresie gazu ziemnego (Dyrektywa 2009/73/EC), który wymaga, aby wyznaczone organy krajowe były „prawnie odrębne i funkcjonalnie niezależne od innych podmiotów publicznych lub prywatnych”, podczas przeprowadzania zadań regulacyjnych nałożonych na nie przez tę Dyrektywę i powiązane prawodawstwo; art. 22 Dyrektywy w sprawie bezpieczeństwa kolejowego (Dyrektywa (UE) 2016/798), który wymaga, aby wyznaczone krajowe organy dochodzeniowe były „funkcjonalnie niezależne od krajowego organu ds. bezpieczeństwa, [Europejskiej Agencji Kolejowej] oraz od wszelkich organów regulacyjnych kolei”.

³ Sprawa C-378/19, ECLI:EU:C:2020:462. Sprawa ta dotyczyła wdrażania Dyrektywy UE w sprawie wspólnych zasad dotyczących wewnętrznego rynku elektrycznego (Dyrektywa 2009/72/WE), która wymagała, aby władze krajowe były m.in. prawnie odrębne i funkcjonalnie niezależne od wszelkich innych podmiotów publicznych lub prywatnych oraz aby personel odpowiedzialny za zarządzanie organem właściwym działał niezależnie od interesów rynkowych i rządowych.

TSUE wielokrotnie potwierdzał też, że ogólny wymóg niezależności w ramach realizacji funkcji regulacyjnych oznacza:

*status zapewniający danemu organowi możliwość **swobodnego działania** w stosunku do podmiotów, względem których niezależność tego organu musi być zapewniona z **wyłączeniem jakichkolwiek instrukcji czy wpływów z zewnątrz**.*

(orzeczenie z 2 września 2021 r. w sprawie Komisja Europejska v Federalna Republika Niemiec⁴ w pkt 108, podkreślenie dodano, cytując Prezident Slovenskej republiky⁵ w pkt 32, cytując z kolei orzeczenie z 13 czerwca 2018 r. w sprawie Komisja Europejska v Rzeczpospolita Polska⁶ w pkt 67).

Dla uniknięcia wątpliwości, wpływ zewnętrzny obejmuje wpływ zarówno ze strony podmiotów publicznych, jak i prywatnych.⁷

Także orzecznictwo TSUE w sprawie stosowania Dyrektywy o danych osobowych (Dyrektywa 95/46/WE), która wymaga, aby krajowe organy ds. ochrony danych „postępowały w sposób całkowicie niezależny przy wykonywaniu powierzonych im funkcji” (art. 28), pomaga w definiowaniu niezależności przy wykonywaniu funkcji regulacyjnych (innymi słowy, niezależności funkcjonalnej). Na przykład, stosując ten wymóg TSUE orzekł w orzeczeniu z 9 marca 2010 r. w sprawie Komisja Wspólnot Europejskich v Republika Federalna Niemiec⁸, że uwzględnić należy zarówno bezpośredni, *jak i pośredni* wpływ organów państwowych i podmiotów sektora prywatnego.⁹

W takim przypadku Sąd ustalił, że krajowe właściwe organy:

*powinny cechować się niezależnością pozwalającą im na wykonywanie ich zadań bez wpływu z zewnątrz. Ta niezależność wyklucza nie tylko jakikolwiek wpływ ze strony instytucji kontrolowanych, lecz również **jakiegokolwiek nakazy i jakiegokolwiek inny wpływ z zewnątrz, bez względu na to, czy bezpośredni, czy pośredni, który mógłby podważyć wykonywanie przez te organy ich zadań.*** (pkt 30, podkreślenie dodano)

Mimo że w prawodawstwie UE cytowanym w tych sprawach wymóg niezależności formułowano na różne sposoby (np. pełna niezależność przy wykonywaniu funkcji regulacyjnych) lub oprócz „niezależności funkcjonalnej” obejmował dodatkowe wymogi (np. niezależności prawnej lub organizacyjnej, niezależności procesu decyzyjnego lub braku konfliktów interesów pracowników organu), *głównym testem stosowanym przez TSUE jest to, czy dany organ był w stanie wykonywać swoje funkcje regulacyjne swobodnie i bez żadnego wpływu z zewnątrz* – czyli z niezależnością funkcjonalną.

W tym kontekście orzecznictwo TSUE dotyczące wymogów „niezależności” *podczas wykonywania funkcji regulacyjnych* powinno stanowić wzór dla wykonywania „niezależności funkcjonalnej” określonej w art. 14 Rozporządzenia.

---

⁴ Sprawa C-718/18, ECLI:EU:C:2021:662.

⁵ Sprawa C-378/19, ECLI:EU:C:2020:462.

⁶ Orzeczenie z 13 czerwca 2018 r., Sprawa C-530/16, ECLI:EU:C:2018:430.

⁷ Zob. np. orzeczenie z 2 września 2021 r. w Komisja Europejska v Federalna Republika Niemiec, Sprawa C-718/18, ECLI:EU:C:2021:662, w pkt 109.

⁸ Orzeczenie z 9 marca 2010 r., Sprawa C-518/07, ECLI:EU:C:2010:125.

⁹ Opinia ta została podtrzymana przez TSUE w jego orzeczeniu z 16 października 2012 r. w sprawie Komisja Europejska v Republika Austrii, Sprawa C-614/10, ECLI:EU:C:2012:631, w którym rozpatrywano tę samą kwestię i dodatkowo uściślono, że należy unikać każdego wpływu bezpośredniego lub pośredniego „mogącego nadawać kierunek decyzjom organu nadzorczego” (pkt 43).

W oparciu o orzecznictwo cytowane powyżej, art. 14 należy interpretować jako wymagający od państwa członkowskiego zapewnienia, że właściwe organy są *niezależne od wszelkich wpływów zewnętrznych* ze strony podmiotów publicznych lub prywatnych, bezpośrednich lub pośrednich, podczas wykonywania swoich funkcji określonych w Rozporządzeniu.

W praktyce funkcjonalna niezależność wymaga czegoś więcej niż formalnych gwarancji niezależności zawartych w przepisach określających funkcjonowanie danego organu: o ile nie wdrożono odpowiednich rozwiązań strukturalnych, funkcjonalną niezależność organu może pośrednio naruszać cała gama czynników instytucjonalnych i organizacyjnych. Czynniki te przeanalizowano poniżej.

Niezależność funkcjonalna w teorii i praktyce

Poza zabezpieczeniem właściwego organu przed pośrednim wpływem zewnętrznym państwa członkowskie muszą również zapewnić, że prawo (zarówno powszechnie obowiązujące jak i obowiązujące wewnętrznie) zapewnia niezależność funkcjonalną w praktyce. Okoliczność tę należy „z badać w świetle całości właściwych przepisów krajowych”,¹⁰ włącznie z szerszymi ramami instytucjonalnymi i prawnymi, w których funkcjonuje dany organ. W szczególności nie należy traktować jako oczywistych (tj. realizowanych w praktyce) przepisów prawnych czy innych oficjalnych zapewnień, zgodnie z którym dany organ musi działać jako „organ niezależny”.

Ważną lekcją płynącą z orzecznictwa TSUE jest to, że pomimo formalnej niezależności funkcjonalnej zapisanej na papierze, *brak niezależności instytucjonalnej może naruszyć niezależność funkcjonalną organu* poprzez formalną i nieformalną strukturę instytucjonalną. Przykładem może być sytuacja, gdy dany organ znajduje się w szerszej hierarchii instytucjonalnej (np. w przypadku organu administracji publicznej, którego decyzje, działania, personel, struktura, budżet itp. podporządkowane są właściwemu ministrowi). Ryzyko takiego rozwiązania zachodzi wówczas, gdy nie zostaną wdrożone odpowiednie zabezpieczenia przeciwko potencjalnemu ograniczaniu niezależności organu.

Mimo że państwa członkowskie zachowują swobodę w kształtowaniu struktury i organizacji administracji publicznej, a wymogi dotyczące niezależności nie zakazują integracji *per se* właściwych organów z danym ministerstwem krajowym, TSUE podkreślił, że państwa członkowskie muszą podjąć „wszystkie środki konieczne do **zagwarantowania**”, że wymogi dotyczące niezależności zostały spełnione (orzeczenie z 13 czerwca 2018 r. w sprawie *Komisja Europejska v Rzeczpospolita Polska*,¹¹ w pkt 103, podkreślenie dodano). Oznacza to, że każda podległość instytucjonalna lub uprawnienia do podejmowania uznaniowych decyzji w stosunku do właściwych organów podlegają wiążącym zabezpieczeniom proceduralnym, które „wykluczają w pełni ryzyko konfliktu interesów” powstałe podczas realizacji przez właściwe organy funkcji określonych w Rozporządzeniu (w pkt 86 i 95).

Rygorystyczne procedury dotyczące wyznaczania i odwoływania pracowników właściwych organów

Szczególny obszar, w którym brak niezależności instytucjonalnej mógłby naruszyć niezależność funkcjonalną, dotyczy procesu wyznaczania i odwoływania personelu i urzędników wyższego szczebla właściwego organu. W tym zakresie orzeczenie TSUE z 13 czerwca 2018 r. w sprawie *Komisja Europejska v Rzeczpospolita Polska*¹² (omówione powyżej) podaje jasne wytyczne, zgodnie z którym „szeroka swoboda powoływania i

---

¹⁰ Orzeczenie z 13 czerwca 2018 r. w *Komisja Europejska v Rzeczpospolita Polska*, Sprawa C-530/16, ECLI:EU:C:2018:430, w pkt 71.

¹¹ Orzeczenie z 13 czerwca 2018 r., Sprawa C-530/16, ECLI:EU:C:2018:430.

¹² Orzeczenie z 13 czerwca 2018 r., Sprawa C-530/16, ECLI:EU:C:2018:430.

odwoływania” urzędników określonego organu przez ministra rządu sama w sobie „może wpływać na niezależność” urzędników organu w przypadkach, gdy wykonywanie ich funkcji dotyczy podmiotów należących do państwa lub kontrolowanych przez państwo w ramach teki ministra (w pkt 87). TSUE zauważył również, że chociaż właściwa dyrektywa unijna nie ogranicza szerokich uprawnień dyskrecyjnych państwa członkowskiego dotyczących wyznaczania i odwoływania urzędników organów krajowych, w sytuacji, gdy wymagana jest niezależność tych agencji, tego rodzaju uprawnienia do podejmowania uznaniowych decyzji muszą być „ściśle uregulowane w prawie” lub wykonywane „na podstawie obiektywnych, jasno i wyczerpująco wymienionych oraz możliwych do zweryfikowania kryteriów” (w pkt 86).

TSUE potwierdził w 2020 r. w sprawie *Prezident Slovenskej republiky*¹³, że wymogi dotyczące niezależności:

*nie zakazuje rządowi państwa członkowskiego powoływania i odwoływania prezesa krajowego organu regulacyjnego. **Uprawnienie do powoływania i odwoływania należy jednak wykonywać w taki sposób, aby zagwarantować niezależność danego organu, w tym znaczeniu, że należy spełnić wszystkie wymogi [właściwego prawa unijnego].** (pkt 39 i 40, podkreślenie dodano)*

Podobnie jak w przypadku autonomii państw członkowskich dotyczącej organizacji i struktury ich aparatu administracyjnego, państwa członkowskie mogą swobodnie ustalać procedury dotyczące wyznaczania i odwoływania urzędników w swoich organach, *pod warunkiem, że procedury te nie naruszają niezależności funkcjonalnej tego organu - bezpośrednio lub pośrednio, w teorii lub w praktyce.*¹⁴

Niezależne podejmowanie decyzji podczas realizacji funkcji kontrolnych

Aby organ właściwy mógł korzystać z niezależności funkcjonalnej, jego procesy decyzyjne w trakcie realizowania funkcji określonych w Rozporządzeniu muszą być również niezależne. W tym zakresie TSUE potwierdził, że „niezależny proces decyzyjny” oznacza, że:

*w ramach uprawnień i obowiązków regulacyjnych, o których mowa [we właściwym prawie UE], krajowy organ regulacyjny **podejmuje decyzje w sposób niezależny, wyłącznie ze względu na interes publiczny**, w celu zagwarantowania poszanowania celów realizowanych przez [to prawo], **nie podlegając instrukcjom zewnętrznym ze strony innych organów publicznych lub prywatnych.** (podkreślenie dodano)*

(Orzeczenie z 2 września 2021 w sprawie *Komisja Europejska v Republika Federalna Niemiec* w pkt 109, cytując *Prezident Slovenskej republiky* w pkt 32 i 33).

Orzeczenie TSUE z 2018 r. w sprawie *Komisja Europejska v Rzeczpospolita Polska*¹⁵ (omówione powyżej) również sprecyzowało, że brak niezależności organizacyjnej może sam w sobie zagrozić niezależności decyzyjnej danego organu, w sytuacji gdy jego zadania dotyczą sektora gospodarki podlegającego danemu ministrowi. W tej sprawie TSUE stwierdził, że dany organ nie posiadał niezależności decyzyjnej wymaganej

---

¹³ Sprawa C 378/19, ECLI:EU:C:2020:462.

¹⁴ Patrz *Prezident Slovenskej republiky* w pkt 37; orzeczenie z 6 marca 2008 r. w sprawie *Comision del Mercado de las Telecomunicaciones v Administración del Estado*, Sprawa C-82/07, ECLI:EU:C:2008:143 w pkt 24, orzeczenie z 6 października 2010 w sprawie *Base NV and Others v Ministerraad*, Sprawa C-389/08, ECLI:EU:C:2010:584; orzeczenie z 17 września 2015 r. w sprawie *KPN BV v Autoriteit Consument en Markt (ACM)*, Sprawa C-85/14, ECLI:EU:C:2015:610. W tych wyrokach TSUE orzekł, że chociaż państwa członkowskie korzystają z autonomii instytucjonalnej w odniesieniu do organizacji i struktury krajowych organów regulacyjnych, z autonomii tej można korzystać wyłącznie przy zachowaniu pełnej zgodności z celami i obowiązkami określonymi we właściwym prawie unijnym.

¹⁵ Orzeczenie z 13 czerwca 2018 r., Sprawa C-530/16, ECLI:EU:C:2018:430.

przez właściwą dyrektywę unijną, ponieważ organ ten był zintegrowany w ramach odpowiedzialnego ministerstwa rządu, a ten brak niezależności organizacyjnej „sam w sobie” zagroził niezależności decyzyjnej tej agencji „poprzez ryzyko podlegania interesom [właściwego] ministra” (w pkt 107).

Szczególnie istotna jest kwestia zachowania przez państwa członkowskie pewnego stopnia nadzoru nad ich właściwym organem oraz posiadania interesu związanego z dowolnym sektorem objętym Rozporządzeniem, niezależnie od tego czy jest to interes bezpośredni (w sensie bycia uczestnikiem rynku) lub pośredni (np. poprzez kontrolę, zarządzanie lub nadzór podmiotów zarządzających tym sektorem). Może to mieć szczególne znaczenie w sytuacji, gdy właściwe organy są poddawane nadzorowi ze strony ministerstw ds. rolnictwa lub leśnictwa, a rolę w zarządzaniu krajowymi sektorami rolnictwa lub leśnictwa odgrywają również jednostki państwowe.

Odpowiedzialność formalna może zabezpieczyć niezależność funkcjonalną

Bardzo istotną lekcją dla państw członkowskich jest to, że chociaż niezależność funkcjonalna *niekoniecznie* wymaga niezależności instytucjonalnej, prawnej lub organizacyjnej (np. powołania odrębnego podmiotu prawnego bez powiązań instytucjonalnych lub organizacyjnych z innymi organami), brak niezależności instytucjonalnej, prawnej lub organizacyjnej może bezpośrednio lub pośrednio naruszyć niezależność funkcjonalną. Inaczej mówiąc, wszelkie powiązania prawne, instytucjonalne lub organizacyjne pomiędzy właściwym organem a innymi podmiotami publicznymi lub prywatnymi grożą bezpośrednim lub pośrednim wpływem na realizację przez dany organ jego zadań.

Jest to dla państw członkowskich istotne i trudno uchwytnie kryterium, które muszą uwzględnić podczas kształtowania – na bazie istniejących rozwiązań prawnych i regulacyjnych, dostępnych zasobów i wiedzy eksperckiej w ramach EUTR – szerzej zakrojonej odpowiedzialności i nowych obowiązków wynikających z Rozporządzenia. Co ważne, mimo że właściwe organy muszą posiadać niezależność funkcjonalną, Rozporządzenie nie wymaga od państw członkowskich utworzenia w pełni niezależnych – pod względem strukturalnym i prawnym – organów odrębnych od istniejących organów regulacyjnych/kontrolnych lub organów władzy wykonawczej. W istocie, pewne formy nadzoru ze strony rządu mogą być konieczne, aby rozliczać właściwy organ z prawidłowej realizacji jego zadań.

Zasadniczo jednak państwa członkowskie muszą zapewnić, że każdy nadzór ze strony rządu odbywa się zgodnie z celami i obowiązkami zawartymi w Rozporządzeniu i w sposób nienaruszający niezależności funkcjonalnej danego organu (np. poprzez przyjęcie gwarancji strukturalnych takich jak gwarancje omówione w sprawie *Komisja Europejska v Rzeczpospolita Polska*¹⁶ cytowanych powyżej).¹⁷

Pod tym względem państwa członkowskie powinny zapewnić, że decyzje, działania i zaniechania ich właściwych organów podlegają skutecznemu prawu do odwołania się do niezależnego organu administracyjnego wyższej instancji lub sądu zgodnie z art. 32 Rozporządzenia. W szczególności prawo krajowe powinno potwierdzać, że każda osoba, która przedstawiła uzasadnione zastrzeżenia na mocy art. 31 posiada „wystarczający interes” w kwestionowaniu legalności działań, decyzji lub zaniechań właściwego

---

¹⁶ Orzeczenie z 13 czerwca 2018 r., Sprawa C-530/16, ECLI:EU:C:2018:430.

¹⁷ Patrz orzeczenie z 6 marca 2008 r. w sprawie *Comision del Mercado de las Telecomunicaciones v Administración del Estado*, Sprawa C-82/07, ECLI:EU:C:2008:143 w pkt 24, orzeczenie z 6 października 2010 w sprawie *Base NV and Others v Ministerraad*, Sprawa C-389/08, ECLI:EU:C:2010:584; orzeczenie z 17 września 2015 r. w sprawie *KPN BV v Autoriteit Consument en Markt (ACM)*, Sprawa C-85/14, ECLI:EU:C:2015:610. W tych wyrokach TSUE orzekł, że chociaż państwa członkowskie korzystają z autonomii instytucjonalnej w odniesieniu do organizacji i struktury krajowych organów regulacyjnych, z autonomii tej można korzystać wyłącznie przy zachowaniu pełnej zgodności z celami i obowiązkami określonymi we właściwym prawie unijnym.

organu w odniesieniu do tych uzasadnionych zastrzeżeń na mocy art. 32. Takie prawo kwestionowania jest ważnym zabezpieczeniem strukturalnym dla właściwego wykonywania przez właściwy organ swoich zadań.

3.3 Organy właściwe muszą mieć „odpowiednie zasoby”

Rozbieżności pomiędzy państwami członkowskimi w zakresie zasobów ich właściwych organów na mocy EUTR stanowią poważne wyzwanie dla jednolitego stosowania tego prawa w całej UE. Przykładowo, w wyniku kontroli sprawności EUTR stwierdzono, że:

Zasoby ludzkie i finansowe dostępne dla WO [właściwych organów] znacznie różniły się w zależności od państwa członkowskiego [...] Większość państw członkowskich, w tym duże państwa-importerzy drewna posiadają mniej niż 10 etatów dedykowanych wdrażaniu i stosowaniu EUTR. Na przykład Belgia, Dania, Finlandia, Irlandia, Malta i Holandia mają od 2 do 3 etatów każde. [...] wydaje się, że pewne kraje poświęcają bardzo ograniczone zasoby na wdrożenie i stosowanie EUTR, biorąc pod uwagę liczbę operatorów i wolumen importu.¹⁸

Aby zaradzić tej wadzie strukturalnej, Rozporządzenie wprowadza dla państw członkowskich nowy obowiązek zapewnienia, że ich właściwe organy posiadają „zasoby do spełnienia zobowiązań wymienionych w [Rozporządzeniu]” (art. 14 ust. 4). Adekwatne zasoby są również warunkiem wstępnym zapewniającym właściwym organom korzystanie z niezależności funkcjonalnej oraz wykonywanie uprawnień i podejmowanie działań wymaganych od nich na mocy Rozporządzenia.

Niezależność funkcjonalna wymaga bezpiecznego dostępu do odpowiednich zasobów

Mimo że pojęcie „zasobów do wypełnienia swoich obowiązków” nie zostało bardziej szczegółowo zdefiniowane w Rozporządzeniu, motyw 64 przedstawia państwom członkowskim wytyczne dotyczące spełnienia tego obowiązku. Motyw 64 stanowi, że:

*Państwa członkowskie powinny zapewniać **stałą dostępność odpowiednich zasobów finansowych**, aby właściwe organy były odpowiednio obsadzone i wyposażone. **Do prowadzenia efektywnych kontroli niezbędny jest wysoki poziom zasobów**, dlatego w **każdej chwili powinny być dostępne stabilne zasoby na poziomie odpowiednim do potrzeb w zakresie egzekwowania przepisów**. (podkreślenie dodano)*

Kolejne uściślenia można znaleźć w orzeczeniu TSUE z 2018 r. *Komisja Europejska v Rzeczpospolita Polska*¹⁹ (omówionym powyżej), gdzie sąd stwierdził, że chociaż wymóg „niezależności organizacyjnej” nie zakazuje danemu organowi korzystania ze wsparcia rządowych zasobów finansowych czy personalnych, ani też nie wymaga od organu posiadania budżetu odrębnego od budżetu danego ministerstwa:

***niezbędne jest jednak, by dostęp do takich zasobów został zagwarantowany temu organowi na podstawie jasnych przepisów, które nie mogą zostać zmienione przez [ministra odpowiedzialnego za tę kwestię]... [oraz zagwarantować] niezależny dostęp do zasobów finansowych, które należy mu przyznać na wykonywanie jego zadań.** (pkt 99-100, podkreślenie dodano)*

¹⁸ Dokument roboczy personelu komisji - kontrola sprawności EUTR i Rozporządzenia FLEGT (2021), str. 13, dostępny na: https://environment.ec.europa.eu/document/download/44d4ef8b-8c76-4535-9d04-b65be3479887_en?filename=SWD_2021_328_1_EN_bilan_qualite_part1_v2.pdf.

¹⁹ Orzeczenie z 13 czerwca 2018 r., Sprawa C-530/16, ECLI:EU:C:2018:430.

Odniesienia w motywie 64 do „wysokiego poziomu zasobów” oraz „niezbędności” i „stałej dostępności” „stabilnych zasobów” sugeruje również, że pozyskiwanie zasobów musi być nie tylko wystarczające, ale też stabilne i bezpieczne, tak aby dostęp właściwego organu do zasobów nie był warunkowy i nie podlegał zewnętrznym wpływom lub interwencjom. Na podobnej zasadzie, wszelkie procedury dotyczące przydziału lub weryfikacji zasobów właściwego organu nie powinny naruszać, w teorii lub w praktyce, jego gwarantowanego dostępu do tych zasobów „w każdej chwili” lub jego niezależności funkcjonalnej.

Jaki poziom pozyskiwania zasobów byłby odpowiedni?

To, co stanowi odpowiednie zasoby dla każdego właściwego organu będzie w głównej mierze zależało od jego uprawnień, personelu, sprzętu i możliwości, których potrzebuje dany organ, aby w pełni i skutecznie realizować obowiązki wynikające z Rozporządzenia w danym państwie członkowskim. Ocena ta powinna w szczególności uwzględniać minimalną liczbę kontroli rocznych, które organ właściwy będzie zobowiązany przeprowadzać na mocy art. 16, oraz działania wymagane do ich przeprowadzenia. Ustalanie liczby minimalnych kontroli rocznych będzie z kolei wymagało uwzględnienia liczby aktywnych podmiotów i podmiotów handlowych w danym państwie członkowskim oraz ilości danych produktów importowanych lub będących w obrocie, lub eksportowanych z tego państwa członkowskiego.

Mówiąc bardziej szczegółowo, art. 16 wymaga, aby właściwe organy przeprowadzały kontrolę co najmniej 1%, 3% i 9% wszystkich podmiotów i podmiotów handlowych spoza małych i średnich przedsiębiorstw wprowadzających na rynek lub udostępniających na rynku, lub eksportujących określone produkty, które zawierają określone składniki lub zostały wyprodukowane przy ich użyciu, odpowiednio w obszarze niskiego, standardowego i wysokiego ryzyka. Te minimalne wymogi mają odrębne zastosowanie *do każdej grupy towarów* (tj. wymogi te stosuje się oddzielnie wobec produktów zawierających, odpowiednio, składniki pochodzenia bydłowego, kakao, kawę, olej palmowy, soję, gumę i drewno lub wykonanych z ich zastosowaniem: art. 16 ust. 11). Muszą również kontrolować 9% określonej grupy produktów, które zawierają dany składnik lub zostały wykonane z jego zastosowaniem, w obszarze wysokiego ryzyka, co również stosuje się odrębnie do każdej grupy towarów (art. 16 ust. 9).

W dowolnym momencie właściwe organy muszą również być w stanie przeprowadzić kontrolę *ad hoc*, kiedy uzyskają informację dotyczącą potencjalnego braku zgodności (art. 16 ust. 12), oraz podjąć niezwłoczne działania w odpowiedzi na wysokie ryzyko braku zgodności danych produktów *zanim* zostaną one wprowadzone na rynek lub udostępnione na rynku (art. 17). W ramach procesu pozyskiwania zasobów należy odpowiednio przewidywać taką możliwość i zapewniać możliwość szybkiej reakcji.

Oprócz liczby kontroli, właściwy organ musi dysponować wystarczającymi zasobami finansowymi, aby zapewnić odpowiednią jakość kontroli. W praktyce oznacza to, że właściwy organ powinien dysponować zasobami pozwalającymi na przeprowadzanie kontroli wyrwykowych i audytów w terenie, potencjalnie również w krajach trzecich (art. 18 ust. 2 lit. e). Właściwe organy powinny również dysponować zasobami finansowymi umożliwiającymi dostęp do technicznej i naukowej wiedzy eksperckiej w sytuacji, gdy w wyniku kontroli powstają zastrzeżenia dotyczące braku zgodności z przepisami, w tym analiz anatomicznych, chemicznych lub DNA lub danych satelitarnych (art. 18 ust. 2 lit. c i d).

Zasadniczo Rozporządzenie w sposób dorozumiany wymaga od właściwych organów posiadania wiedzy eksperckiej nie tylko na temat sektora drzewnego, ale również innych powiązanych z nim sektorów. W związku z tym właściwy organ powinien dysponować personelem z odpowiednią wiedzą, doświadczeniem i techniczną wiedzą ekspercką w zakresie produkcji i obrotu we wszystkich sektorach gospodarczych objętych Rozporządzeniem, aby można było uznać, że organ ten posiada odpowiednie zasoby do wypełnienia swoich obowiązków w ramach Rozporządzenia. Uzyskanie tej wewnętrznej technicznej wiedzy eksperckiej może wymagać dodatkowych zasobów finansowych na szkolenie i rekrutację.

4 Obowiązki państw członkowskich, których należy dopełnić w ciągu 18 miesięcy

4.1 Państwa członkowskie muszą ustanowić krajowe przepisy dotyczące kar

Ustanowienie solidnych i kompleksowych zasad stosowania prawa stanowi warunek wstępny skutecznego egzekwowania każdego prawa. Ponieważ prawo unijne jest egzekwowane na poziomie krajowym, Rozporządzenie zobowiązuje państwa członkowskie do ustanowienia krajowych przepisów dotyczących kar za brak zgodności z przepisami oraz do powiadomienia Komisji o tych przepisach (i wszelkich zmianach w tym zakresie) w sposób niezwłoczny (art. 25). Mimo że państwa członkowskie zachowują znaczną swobodę w zakresie kształtowania tych przepisów (i ich wdrażania), muszą spełnić szereg wymogów określonych w art. 25 i szerzej rozumianym prawie unijnym.

Państwa członkowskie powinny również odnotować, że 15 grudnia 2021 r. Komisja Europejska zaproponowała zmianę Dyrektywy w zakresie przestępstw przeciwko środowisku (Dyrektywa 2008/99/WE), która ma na celu harmonizację stosowania prawa UE w państwach członkowskich poprzez kryminalizację niektórych naruszeń prawa ochrony środowiska. Mimo że proponowana zmiana tej dyrektywy nie została jeszcze przyjęta, przewiduje się, że zmiana ta uwzględni nowe Rozporządzenie, a państwa członkowskie będą miały obowiązek zdefiniowania przestępstwa polegającego na bezprawnym i celowym naruszeniu art. 3 Rozporządzenia.

Zważywszy na nadchodzącą zmianę Dyrektywy w zakresie przestępstw przeciwko środowisku, państwa członkowskie mogą już teraz zechcieć rozważyć, jak zintegrować naruszenie art. 3 Rozporządzenia z krajowym systemem karnym, ustanawiając odpowiednie przepisy w sprawie kar, zgodnie z wymogami Rozporządzenia. W 2021 r., ClientEarth wraz z WWF i INTERPOLEM, opublikowała kompleksowe rekomendacje dotyczące ustanowienia skutecznych przepisów krajowych w odniesieniu do przestępczości leśnej.

4.2 Kary muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające

Podobnie jak w ramach EUTR, Rozporządzenie wymaga, aby kary przewidziane w przepisach krajowych „były skuteczne, proporcjonalne i odstraszające” (art. 25 ust. 2). Pojęcia te (skuteczność, proporcjonalność i odstraszanie) są ściśle ze sobą powiązane, ponieważ wszystkie one dotyczą relacji pomiędzy wagą przestępstwa a rodzajem i surowością kary. Są to stałe kryteria kar wymaganych na mocy prawa unijnego wypracowane przez TSUE²⁰; ClientEarth przeanalizowała znaczenie tych kryteriów w kontekście EUTR oraz właściwego orzecznictwa TSUE w poprzednim opracowaniu.²¹

W odniesieniu do Rozporządzenia następujące trzy wymogi można ekstrapolować w następujący sposób.

---

²⁰ Zob. np. Orzeczenie z 26 września 2013 r., *Texdata Software*, C-418/11, EU:C:2013:588, w pkt 50; orzeczenie z 7 października 2010 r., *Stils Met*, C-382/09, EU:C:2010:596, w pkt 44; orzeczenie z 8 września 2005 r., *Yonemoto*, C-40/04, EU:C:2005:519, w pkt 59; orzeczenie z 8 czerwca 1994 r., *Komisja / Zjednoczone Królestwo*, C-382/92, EU:C:1994:233, w pkt 55.

²¹ ClientEarth (2018), „Krajowe kary EUTR: czy są wystarczająco skuteczne, proporcjonalne i odstraszające?” dostępny na <https://www.clientearth.org/latest/documents/national-eutr-penalties-are-they-sufficiently-effective-proportionate-and-dissuasive/>.

- a) Kary będą „skuteczne”, jeśli będą:
- i. równie rygorystyczne jak kary nakładane za naruszenia porównywalnych co do charakteru i znaczenia przepisów prawa krajowego, takich jak istniejące przepisy krajowe regulujące kwestię produkcji i obrotu produktami zakazanymi;²² oraz
  - ii. wystarczające, by zapewnić, że cel Rozporządzenia został osiągnięty pomimo naruszenia (tj. że uniemożliwiono wprowadzenie na rynek, udostępnienie na rynku lub eksport z rynku unijnego produktów niezgodnych z przepisami) i zapobiegnięto przyszłym naruszeniom.²³
- b) Kary będą „odstraszające”, jeśli ich surowość i ryzyko, jakie oznaczają dla sprawców, zapewniają rzeczywisty efekt odstraszający, jeśli dają podmiotom i podmiotom handlowym wystarczającą zachętę dla wypełnienia ich obowiązków w ramach Rozporządzenia i jeśli czynią niezgodność z przepisami nieatrakcyjną pod względem ekonomicznym. W szczególności krajowe ramy karne muszą stwarzać wystarczająco istotne ryzyko, aby naruszenia Rozporządzenia spotkały się z wystarczająco surowymi karami i gwarantować, aby na podmioty i podmioty handlowe niespełniające wymogów prawa nałożono kary, które postawią ich w niekorzystnej sytuacji w porównaniu z podmiotami i podmiotami handlowymi działającymi zgodnie z przepisami.²⁴
- c) Kary będą „proporcjonalne”, jeśli są odpowiednie dla osiągnięcia celów Rozporządzenia w odpowiedzi na skalę i wagę danego naruszenia, a jednocześnie nie wykraczają poza to, co konieczne dla osiągnięcia tych celów. Artykuł 25 ust. 2 i lit. A dalej precyzuje, że kary w formie grzywnien muszą być „proporcjonalne do szkody dla środowiska oraz wartości danych towarów lub produktów”, obliczone w sposób gwarantujący, że dany podmiot lub podmiot handlowy zostanie skutecznie pozbawiony korzyści gospodarczych płynących z łamania przepisów, przy czym za powtórne naruszenia obowiązują wyższe kary, a maksymalna kwota „wynosi co najmniej 4% łącznego rocznego obrotu osiągniętego przez podmiot lub podmiot handlowy w całej Unii w roku finansowym poprzedzającym decyzję o nałożeniu grzywny”.

Mimo że orzecznictwo TSUE precyzuje znaczenie tych pojęć, istnieją poważne różnice w systemach kar państw członkowskich w ramach EUTR, zarówno jeśli chodzi o ich wagę, jak i praktykę ich stosowania. Kontrola sprawności EUTR stwierdziła, że rodzaje kar i ich maksymalny poziom znacząco różnią się od siebie w różnych państwach członkowskich: większość państw członkowskich (ogółem 23) przewiduje kary administracyjne i konfiskatę, a ponad połowa przewiduje sankcje karne, kary pozbawienia wolności i zawieszenie prawa do handlu (odpowiednio 16, 17 i 15 państw członkowskich). Niemal wszystkie właściwe organy mogą wzywać naruszające podmioty do działań naprawczych i nakładać na nie bezpośrednie środki tymczasowe, mimo że w różnych państwach członkowskich istnieją różne podstawy do nakładania tych

---

²² Patrz, np: orzeczenie z 8 września 2005 r., *Yonemoto*, C-40/04, EU:C:2005:519, w pkt 59; orzeczenie z 8 czerwca 1994 r., *Komisja / Zjednoczone Królestwo*, C-382/92, EU:C:1994:233, w pkt 5.

²³ Patrz orzeczenie z 7 października 2010 r., *Stils Met*, C-382/09, EU:C:2010:596, w pkt 44.

²⁴ TSUE wielokrotnie stwierdzał, że surowość kar musi być współmierna do wagi naruszeń, za które są nakładane, w szczególności poprzez zapewnienie rzeczywistego efektu odstraszającego. Patrz orzeczenie z 25 kwietnia 2013 r., *Asociația Accept*, C-81/12, EU:C:2013:275, w pkt 63 TSUE stwierdził również, że krajowa polityka wykonawcza musi stwarzać poważne ryzyko, że w razie naruszenia prawa unijnego zostaną zastosowane wystarczająco surowe kary. Patrz orzeczenie z 12 lipca 2005 r., *Komisja / Francja*, C-304/02, EU:C:2005:444, w pkt 37 i orzeczenie z 27 marca 2014 r., *LCL Le Crédit Lyonnais*, C-565/12, EU:C:2014:190, w pkt 50 i 51.

środków. Potencjalne kary finansowe również znacząco się różnią, wynosząc od 50 EUR do nieograniczonej kwoty.²⁵

Nowe wymogi określone w Rozporządzeniu mają na celu zniwelowanie ryzyka nierównego stosowania kar w różnych państwach członkowskich poprzez przedstawienie listy kar, którą wszystkie państwa członkowskie muszą uwzględnić w swoich przepisach krajowych (art. 25 ust. 2). Lista nakazuje uwzględnienie następujących elementów:

- a) Wystarczająco poważne kary finansowe w wysokości co najmniej 4% całkowitego rocznego obrotu podmiotu lub podmiotu handlowego na terenie całej Unii, jak opisano powyżej;
- b) Konfiskata produktów niezgodnych z przepisami;
- c) Konfiskata przychodów pozyskanych z transakcji z udziałem produktów niezgodnych z przepisami;
- d) Wykluczenie na okres maksymalnie 12 miesięcy z procedur udzielania zamówień oraz z dostępu do finansowania publicznego, w tym procedur przetargowych, dotacji i koncesji;
- e) W przypadku poważnych lub powtarzających się naruszeń tymczasowy zakaz wprowadzania do obrotu i udostępniania na rynku unijnym danych towarów lub produktów lub eksportowania ich z rynku unijnego;
- f) W przypadku poważnych lub powtarzających się naruszeń zakaz stosowania uproszczonej procedury należytej staranności określonej w art. 13.

Ta lista jest niewyczerpująca i zaleca minimalne rodzaje kar, do których państwa członkowskie mogą dodać inne kary.

Obowiązek wprowadzenia tych przepisów krajowych wejdzie w życie z chwilą wejścia w życie Rozporządzenia. Nie określono wyraźnego terminu wprowadzenia przez państwa członkowskie krajowych przepisów w zakresie kar, choć w sposób dorozumiany przepisy te należy wprowadzić zanim zaczną obowiązywać przepisy dotyczące podmiotów i podmiotów handlowych (18 miesięcy od wejścia w życie Rozporządzenia). W tym sensie państwa członkowskie będą mieć nie więcej niż 18 miesięcy na wprowadzenie i *wdrożenie* swoich krajowych przepisów w zakresie kar.

4.3 Państwa członkowskie muszą podjąć „wszystkie niezbędne kroki”, aby wdrożyć swoje krajowe przepisy w zakresie kar

Ponadto państwa członkowskie muszą podjąć wszystkie niezbędne środki, aby zapewnić, że ich krajowe przepisy w zakresie kar zostaną wdrożone (art. 25 ust. 1). Jest to bieżący obowiązek wymagający od państw członkowskich zarówno przeprowadzenia wszelkich prac przygotowawczych wymaganych dla umożliwienia właściwemu organowi rozpoczęcia karania za naruszenia w dniu, gdy Rozporządzenie zacznie obowiązywać podmioty i podmioty handlowe (18 miesięcy od daty wejścia Rozporządzenia w życie), jak i zapewnienia ich bieżącego stosowania. Może to obejmować, m.in. wykonanie wszelkich niezbędnych kroków administracyjnych lub proceduralnych, aby umożliwić prawidłowe wdrożenie i wykonanie krajowych przepisów w zakresie kar, ustanowienie solidnych zasad wykonawczych zapewniających jasność organom właściwym, inspektorom, funkcjonariuszom celnym i innym organom uczestniczącym w procedurach wykonawczych

---

²⁵ Dokument roboczy personelu komisji - kontrola sprawności EUTR i Rozporządzenia FLEGT (2021), str. 14, dostępny na: https://environment.ec.europa.eu/document/download/44d4ef8b-8c76-4535-9d04-b65be3479887_en?filename=SWD_2021_328_1_EN_bilan_qualite_part1_v2.pdf.

(takim jak policja, prokuratorzy i sędziowie) na temat tego jak należy stosować krajowe przepisy w zakresie kar oraz zapewnienie, że organy te posiadają formalne uprawnienia i możliwości współpracy, koordynacji i stosowania tych przepisów w praktyce.

W przypadku wielu państw członkowskich będzie to wymagało poważnej zmiany w praktykach wykonawczych w porównaniu do EUTR, w ramach którego kary są rzadko nakładane i są względnie niewielkie w porównaniu do maksymalnych dostępnych kar.²⁶

4.4 Zdolność do podejmowania „środków tymczasowych”

Rozporządzenie zobowiązuje właściwe organy do identyfikowania sytuacji, w których dane produkty stanowią tak wysokie ryzyko braku zgodności, że wymagają od właściwych organów podejmowania natychmiastowych działań **zanim** produkty zostaną wprowadzone na unijny rynek, udostępnione na nim lub eksportowane z tego rynku (art. 17 ust. 1). Tam, gdzie organy właściwe zidentyfikują takie sytuacje, muszą one niezwłocznie wprowadzić na mocy art. 23 środki tymczasowe, aby zawiesić wprowadzenie na rynek lub udostępnienie na rynku tych produktów, lub ich eksport. Artykuł 23 obowiązuje również państwa członkowskie do zapewnienia ich właściwym organom możliwości niezwłocznego wprowadzenia środków tymczasowych po wykryciu ewentualnych naruszeń Rozporządzenia.

W konsekwencji państwa członkowskie będą musiały zapewnić swoim organom właściwym możliwość identyfikowania produktów wysokiego ryzyka zanim zostaną one wprowadzone na rynek, udostępnione na rynku lub z niego eksportowane, oraz nadać swoim właściwym organom uprawnienia do niezwłocznego wprowadzenia środków tymczasowych przewidzianych w art. 23. W przypadku importu i eksportu wymaga to wysokiego poziomu koordynacji i wymiany informacji pomiędzy właściwymi organami i organami celnymi.

Mimo że większość właściwych organów w ramach EUTR może nakładać środki tymczasowe, nie są one obowiązkowe (art. 19 ust. 5 EUTR) i w praktyce są one rzadko stosowane.²⁷ Podstawy prawne dla środków tymczasowych w ramach EUTR różnią się w zależności od państwa członkowskiego (od przepisów w zakresie zarządzania lasami, ogólnego prawa administracyjnego, kodeksów karnych, prawodawstwa właściwego dla EUTR i innych podstaw prawnych), podobnie jak rodzaje zastosowanych środków tymczasowych.²⁸ W tym kontekście warto zauważyć, że środki tymczasowe wspomniane w art. 23 Rozporządzenia (konfiskata lub zawieszenie wprowadzenia do obrotu UE, udostępniania na terytorium UE i

---

²⁶ Patrz ClientEarth (2021) „Projekt rozporządzenia ograniczającego wylesianie. Co zawiera projekt Komisji Europejskiej, a czego w nim brakuje?” na str. 9. Dostępny na: <https://www.clientearth.pl/media/lqdljvmj/2021-12-31-projekt-rozporz%C4%85dzenia-ograniczaj%C4%85cego-wylesianie.pdf/>.

²⁷ Jedynie Chorwacja, Polska i Francja nie przewidziały zastosowania środków tymczasowych. Patrz Dokument roboczy personelu komisji - kontrola sprawności EUTR i Rozporządzenia FLEGT (2021), str. 14. Dostępny na: https://environment.ec.europa.eu/document/download/44d4ef8b-8c76-4535-9d04-b65be3479887_en?filename=SWD_2021_328_1_EN_bilan_qualite_part1_v2.pdf; Za okres sprawozdawczy 2021 organy właściwe wydały ogółem 23 nakazów tymczasowego zajęcia mienia i sześć nakazów stałego zajęcia mienia. Patrz EUTR: Przegląd roku 2021 r. dla całej UE – Przegląd oparty na analizie informacji dotyczących zastosowania Rozporządzenia UE w sprawie drewna (Rozporządzenie UE nr 995/2010), przedstawiony przez państwa członkowskie EUTR (2022), na str. 3. Dostępny na: https://ec.europa.eu/environment/forests/pdf/EUTR%20Overview%202021_743575405.pdf.

²⁸ Na przykład w Belgii środek tymczasowy, oprócz zajęcia produktów drewnianych i zawieszenia prawa do obrotu produktami drewnianymi, obejmuje tymczasową konfiskatę, zaplombowanie, zwrot lub zniszczenie produktów; patrz roczny raport EUTR 2020 III.I Działania naprawcze i niezwłoczne środki tymczasowe, na str. 3. Dostępny na: https://www.health.belgium.be/sites/default/files/uploads/fields/fpshealth_theme_file/annual_report_eutr_2020_iii.i_remedial_actions_and_immediate_interim_measures.pdf.

eksportu z UE danych produktów) nie są wyczerpujące. Państwa członkowskie mogą w związku z tym wyznaczyć dodatkowe niezwłoczne środki tymczasowe; muszą jednak upoważnić swoje właściwe organy do konfiskaty potencjalnych produktów niezgodnych z przepisami i nadać im uprawnienia do wymagania od podmiotów i podmiotów handlowych zawieszenia proponowanych przez nich transakcji z udziałem danych produktów.

4.5 Upoważnienie organów celnych do kontroli przesyłek danych produktów i wstrzymania ich wydania

Mimo że to właściwe organy pozostają ostatecznie odpowiedzialne za ogólne egzekwowanie Rozporządzenia (art. 26 ust. 2), krajowe organy celne również muszą zostać upoważnione do wykonywania roli wymaganej na mocy Rozporządzenia w ramach kontroli i inspekcji danych produktów na granicy celnej. Artykuł 26 ust. 3 stanowi, że organy celne „prowadzają kontrole zgłoszeń celnych złożonych w odniesieniu do odnośnych produktów wprowadzanych na rynek lub go opuszczających”. Kontrole te należy przeprowadzać zgodnie z przepisami Unijnego Kodeksu Celnego (Rozporządzenie (UE) Nr 952/2013).

Do czasu wdrożenia „elektronicznego interfejsu”, który ma na celu usprawnienie koordynacji pomiędzy organami celnymi, właściwymi organami i Komisją (określonego w art. 28), podmioty i podmioty handlowe muszą ujawnić numery referencyjne oświadczeń o należytej staranności obejmujących dane produkty w swoich deklaracjach celnych, a organy celne „będą wymieniać się informacjami i współpracować” z właściwymi organami i uwzględniać te informacje i współpracę, zezwalając na wprowadzenie tych produktów na rynek UE lub ich eksport (art. 26 ust. 5 lit. a). W związku z tym, do czasu ustanowienia tego „elektronicznego interfejsu” państwa członkowskie będą musiały zapewnić funkcjonowanie krajowych procedur umożliwiających ich właściwym organom i organom celnym wymianę informacji i współpracę oraz upoważnić swoje organy celne do zawieszenia dopuszczenia do obrotu danych produktów, aby umożliwić koordynację z właściwymi organami.

Po ustanowieniu „elektronicznego interfejsu” organy właściwe będą mogły oznaczyć oświadczenia o należytej staranności dotyczące przesyłek danych produktów, które stanowią wysokie ryzyko braku zgodności i które należy skontrolować przed ich dopuszczeniem na rynek UE lub do ich eksportu; następnie organy celne muszą ułatwić te kontrole, zawieszając dopuszczenie do obrotu danych produktów do czasu przeprowadzenia kontroli przez właściwy organ (art. 26 ust. 6-9).

4.6 Zagwarantowanie, że krajowe przepisy zapewniają dostęp do procedur administracyjnych lub sądowych

Artykuł 32 Rozporządzenia stanowi, że każda osoba fizyczna lub prawna mająca „wystarczający interes”, określony zgodnie z istniejącymi krajowymi systemami środków odwoławczych, „mają dostęp do procedur administracyjnych lub sądowych” w celu kontroli legalności decyzji, aktów lub zaniechań właściwych organów na podstawie Rozporządzenia. Państwa członkowskie będą odpowiedzialne za zapewnienie, że ich krajowe ramy prawne zapewniają ten dostęp do procedur administracyjnych lub sądowych dotyczących działań ich właściwego organu.

Należy uwzględnić to we wszelkich reformach prawnych, jakie państwa członkowskie podejmują, ustanawiając swoje właściwe organy.

W praktyce, prawo krajowe regulujące działanie właściwych organów powinno wyraźnie stanowić, że jego decyzje, działania i zaniechania podlegają formalnej procedurze weryfikacji administracyjnej lub sądowej, którą może zainicjować każda osoba posiadająca „wystarczający interes” (ustalany na mocy istniejącego krajowego systemu środków ochrony prawnej). Krajowe ramy prawne powinny również uściślać, że każda

osoba, która złożyła uzasadnione zastrzeżenia na mocy art. 31 Rozporządzenia posiada „wystarczający interes” do celów zainicjowania procedury administracyjnej lub sądowej w odniesieniu do jej uzasadnionych zastrzeżeń. Dla realizacji obowiązku określonego w art. 9 ust. 4 Konwencji Aarhus, państwa członkowskie powinny również zapewnić, że każda taka procedura będzie uczciwa, sprawiedliwa, terminowa i nie nadmiernie kosztowna oraz zapewnić odpowiednie i skuteczne środki ochrony prawnej, w tym – w odpowiednich przypadkach – zabezpieczenie roszczeń w drodze nakazu sądowego.

4.7 Ustanowienie rocznego planu kontroli zgodności

Oprócz kontroli zgodności z przepisami *ad hoc*, organy właściwe muszą, na mocy art. 16 ust. 5 Rozporządzenia, ustanowić roczny plan kontroli, identyfikujący podmioty i podmioty handlowe, które należy poddać kontroli, aby spełnić minimalne wymagania kontroli na mocy art. 16 ust. 8-10 (tj. wymogi 1%, 3% i 9% dotyczące danych produktów pochodzących odpowiednio z obszarów niskiego, standardowego i wysokiego ryzyka).

Te roczne plany należy opracować:

- a) w oparciu o podejście uwzględniające ryzyko z zastosowaniem krajowych kryteriów ryzyka „ustalonych w oparciu o analizę ryzyka nieprzestrzegania przepisów” i z uwzględnieniem kryteriów wymienionych w art. 16 ust. 3, które nadto powinny budować na wszelkich orientacyjnych kryteriach ryzyka opracowanych przez Komisję na mocy art. 16 ust. 4 (art. 16 ust. 5); oraz
- b) w oparciu o całkowitą liczbę podmiotów i podmiotów handlowych, którzy wprowadzili na unijny rynek, udostępniali na nim lub eksportowali z niego dane produkty w poprzednim roku oraz o ilość tych produktów pochodzących z obszarów wysokiego ryzyka (art. 14 ust. 11).

Stosownie do powyższego, państwa członkowskie będą musiały mieć już wdrożone roczne plany kontroli, kiedy przepisy dotyczące podmiotów i podmiotów handlowych wejdą w życie (18 miesięcy od daty wejścia w życie Rozporządzenia). W związku z tym państwa członkowskie będą też musiały opracować swoje krajowe kryteria dotyczące ryzyka, podejście do kontroli uwzględniające ryzyko i posiadać zgromadzone dane dotyczące liczby podmiotów wprowadzających na rynek, udostępniających na nim i eksportujących z niego dane produkty na terytorium danego państwa „w poprzednim roku” przez pierwszych 18 miesięcy obowiązywania Rozporządzenia.

5 Uprawnienie do odzyskania kosztów stosowania prawa

Państwom członkowskim udziela się wyraźnej zgody na mocy art. 20 do upoważnienia swoich właściwych organów do „odzyskiwania od podmiotów lub podmiotów handlowych całości kosztów działań tych organów podejmowanych w związku z przypadkami niezgodności”. Obejmuje to wyraźnie wszelkie koszty „przeprowadzenia badania, koszty przechowywania i działań, jakie organy podjęły w związku z odnośnymi produktami uznanymi za niezgodne z wymogami i objętym działaniem naprawczym” i może obejmować inne koszty poniesione w odniesieniu do przypadków braku zgodności z przepisami.

Państwa członkowskie chcące skorzystać z tego zapisu powinny wyraźnie upoważnić właściwe organy do podejmowania opisanych powyżej działań, a także ustalić jasne zasady takiej procedury.

6 Dodatkowe nowe obowiązki państw członkowskich - najbardziej istotne po 18 miesiącach

Nie licząc najpilniejszych obowiązków państw członkowskich omówionych powyżej, warto odnotować kilka nowych wymogów dotyczących państw członkowskich i ich właściwych organów. Dotyczą one głównie sposobu, w jaki państwa członkowskie wdrażają i stosują Rozporządzenie po tym, jak jego postanowienia dotyczące podmiotów i podmiotów handlowych zaczną obowiązywać (18 miesięcy po jego wejściu w życie).

a) **Wymiana informacji i współpraca z innymi organami** (art. 21):

Właściwe organy będą mieć obowiązek wewnętrznej współpracy w ramach ich państwa członkowskiego (w sytuacji gdy wyznaczono więcej niż jeden właściwy organ), z organami celnymi ze swojego własnego państwa członkowskiego, z właściwymi organami i organami celnymi z innych państw członkowskich, z Komisją oraz, jeśli będzie to konieczne, z organami administracyjnymi krajów trzecich, w celu zapewnienia zgodności z Rozporządzeniem. Robiąc to, muszą dokonać „uzgodnień administracyjnych” z Komisją dotyczących przekazywania informacji o kontrolach i wymieniać się informacjami niezbędnymi dla wykonania Rozporządzenia z innymi właściwymi organami państw członkowskich. Muszą też niezwłocznie sygnalizować właściwym organom w innych państwach członkowskich i Komisji *wszelkie stwierdzone naruszenia prawa* lub inne poważne uchybienia, które mogłyby wpłynąć na inne państwo członkowskie, w tym umożliwić mu wycofanie z rynku produktów niezgodnych z wymogami Rozporządzenia. Właściwe organy będą mieć również obowiązek współpracy i wymiany informacji w kontekście kontroli zgodności na mocy art. 16 ust. 7 i art. 27 (omówionych poniżej).

b) **Udostępnienie rocznych planów kontroli i koordynacja ich wykonania** (art. 16 ust. 7 i art. 27):

Oprócz spełnienia konkretnych wymogów dotyczących tego *jak* właściwe organy stwierdzają, które podmioty i podmioty handlowe należy poddać kontroli (zgodnie z ich rocznymi planami kontroli na podstawie podejścia uwzględniającego ryzyko obejmującego niektóre obowiązkowe kryteria ryzyka), właściwe organy muszą również udostępniać swoje roczne plany kontroli innym właściwym organom oraz Komisji. Muszą one również wymieniać się informacjami i prowadzić koordynację z innymi właściwymi organami i Komisją w zakresie opracowania i stosowania kryteriów ryzyka stosowanych w ich rocznych planach kontroli, w celu usprawnienia skuteczności stosowania Rozporządzenia. W ramach art. 27 właściwe organy muszą również „ściśle współpracować i wymieniać się informacjami” z innymi właściwymi organami, organami celnymi i Komisją, aby zapewnić, że kontrole są skuteczne i są wykonywane zgodnie z wymogami Rozporządzenia.

c) **Coroczne składanie raportu w zakresie wdrożenia i wykonywania przepisów** (art. 22):

Do 30 kwietnia każdego roku państwa członkowskie muszą składać Komisji coroczny raport w sprawie stosowania Rozporządzenia na ich terytorium w poprzednim roku. Raport ten musi uwzględniać informacje opisane w art. 22. Obejmuje to m.in. szczegóły przeprowadzonych kontroli zgodności z przepisami Rozporządzenia oraz wszelkich wymaganych działań naprawczych lub kar nałożonych w przypadku braku zgodności.

d) **Ułatwienie publicznego dostępu do dokumentacji kontroli** (art. 16 ust. 15):

Dokumentację kontroli przeprowadzonych w ramach Rozporządzenia oraz raporty na temat ich wyników uznaje się za „informacje o środowisku” na gruncie Dyrektywy UE w sprawie publicznego dostępu do informacji o środowisku (*Dyrektywa 2003/4/WE*). Na mocy tej dyrektywy państwa członkowskie będą zobowiązane do zapewnienia, że ich właściwe organy oraz wszelkie inne organy

publiczne posiadające dokumentację kontroli i raporty na temat ich wyników udostępnią te informacje każdej osobie na jej żądanie oraz że istnieją krajowe przepisy i procedury ułatwiające publiczny dostęp do tych informacji (tj. procedury zapewniające, że informacje są udostępniane tak szybko jak to możliwe lub najpóźniej w ciągu miesiąca od złożenia ważnego wniosku, dokumentacje kontroli i raporty na temat ich wyników są zorganizowane w taki sposób, aby aktywnie ułatwiać ich publiczne rozpowszechnianie i są stopniowo udostępniane w elektronicznych bazach danych, które są łatwo dostępne dla opinii publicznej oraz że wszelka odmowa lub nieudostępnienie takich informacji podlega weryfikacji ze strony sądu lub innego niezależnego i bezstronnego organu).

e) **Monitorowanie schematów w obrocie danymi produktami** (art. 15 ust. 3):

Właściwe organy muszą stale monitorować i wymieniać się informacjami z Komisją w odniesieniu do „wszelkich poważnych zmian w schemacie handlu danymi produktami, które mogą doprowadzić do prób obejścia” Rozporządzenia. Przewidywalnie obejmowałyby to monitorowanie informacji ujawnianych w oświadczeniach o należytej staranności przez właściwe organy i porównywanie ich z danymi z lat poprzednich, w tym z rokiem referencyjnym, przed wejściem Rozporządzenia w życie. Przykładowo, mogłoby to obejmować monitorowanie wszelkich zmian w liczbie podmiotów i podmiotów handlowych, ilościach danych produktów wprowadzanych na rynek przez dane państwo członkowskie i opuszczających go, względną ilość każdego danego produktu oraz kraje wytworzenia tych produktów, zadeklarowane w oświadczeniach o należytej staranności.

Podsumowując, Rozporządzenie obejmuje nowe i poważne zobowiązania dla państw członkowskich UE w porównaniu do istniejącego EUTR; niektóre z nich muszą zostać spełnione przez państwa członkowskie w stosunkowo krótkim czasie. Państwa członkowskie powinny zacząć przygotowywać się do spełnienia i wdrożenia tych obowiązków przy najbliższej możliwej okazji.

Eksperti merytoryczni:

Michael Rice

Kierownik Programu Łańcuchów Dostaw, Handlu i Inwestycji

mrice@clientearth.org

www.clientearth.org

Kaja Blumtritt

Doradczyni ds. prawa i polityki

Program Łańcuchów Dostaw, Handlu i Inwestycji

kblumtritt@clientearth.org

Żaden element niniejszego dokumentu nie stanowi porady prawnej; żadnego postanowienia tego dokumentu nie należy traktować jako autorytatywnej wykładni prawa w jakimkolwiek konkretnym aspekcie lub w jakimkolwiek konkretnym przypadku. Treść niniejszego dokumentu jest przeznaczona wyłącznie do ogólnych celów informacyjnych. Nie należy podejmować działań na podstawie jedynie tego dokumentu. ClientEarth stara się zapewnić prawidłowość przekazywanych informacji; nie udziela się jednak żadnej gwarancji, wyraźnej lub dorozumianej co do ich prawidłowości; ClientEarth nie przyjmuje też żadnej odpowiedzialności za jakiegokolwiek decyzje podjęte w oparciu o ten dokument.

Brussels   Beijing   Berlin   London   Warsaw   Madrid   Los Angeles   Luxembourg

ClientEarth jest organizacją charytatywną zajmującą się prawem ochrony środowiska, spółką z o.o., zarejestrowaną w Anglii i Walii, numer spółki 02863827, zarejestrowany numer organizacji charytatywnej 1053988, siedziba: 10 Queen Street Place, London EC4R 1BE, zarejestrowaną międzynarodową organizacją non-profit w Belgii, ClientEarth AISBL, numer przedsiębiorstwa 0714.925.038, zarejestrowaną spółką w Niemczech, ClientEarth gGmbH, HRB 202487 B, zarejestrowaną organizacją non-profit w Luksemburgu, ClientEarth ASBL, zarejestrowany numer F11366, zarejestrowaną fundacją w Polsce, Fundacja ClientEarth Polska, KRS 0000364218, NIP 701025 4208, zarejestrowaną organizacją 501(c)(3) w USA, ClientEarth US, EIN 81-0722756, zarejestrowanym podmiotem zależnym w Chinach, Biuro przedstawicielskie ClientEarth w Pekinie, nr rejestracyjny G1110000MA0095H836. ClientEarth jest zarejestrowana w unijnym rejestrze przejrzystości: 96645517357-19. Naszym celem jest korzystanie z siły prawa dla opracowywania prawnych strategii i narzędzi w celu rozwiązania problemów ze środowiskiem.